

**Rondreis
INDONESIË:
SUNDA EILANDEN -
22 dagen**

Rondreis INDONESIË: SUNDA EILANDEN - 22 dagen

Verborgen schoonheid!

AIS 6 - 18 22

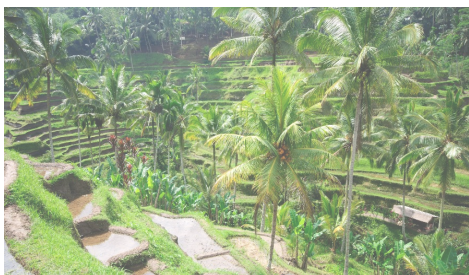
Uitgebreide routebeschrijving

Route

Dag tot dag schema

	Vervoer	Route	Overnachting
1	Vliegtuig	Vertrek	Vliegtuig
2	Bus	Aankomst Sanur	Sanur
3		Sanur	Sanur
4	Bus, Vliegtuig	Sanur – Denpasar – Ende – Moni	Moni
5	Bus	Moni – Kelimutu-vulkaan – Riung	Riung
6		Riung / Excursie Pulau Tjujuhbelas	Riung
7	Bus	Riung – Soa – Bajawa	Bajawa
8		Bajawa / Excursie Ngada-dorpen	Bajawa
9	Bus	Bajawa – Ruteng	Ruteng
10	Bus	Ruteng - Labuan Bajo	Labuan Bajo
11	Boot	Labuan Bajo - Padar - Komodo	Komodo Nationaal Park
12	Boot, Bus	Komodo - Sape - Bima	Bima
13	Bus	Bima – Sumbawa Besar	Sumbawa Besar
14		Sumbawa Besar / Excursie Pulau Moyo	Sumbawa Besar
15	Boot, Bus	Sumbawa Besar – Tetebatu	Tetebatu
16		Tetebatu	Tetebatu
17	Boot, Bus	Tetebatu – Narmada – Lingsar – Gili Eilanden	Gili Eilanden
18		Gili Eilanden	Gili Eilanden
19	Boot, Bus	Gili Eilanden – Ubud	Ubud
20		Ubud / Fietsexcursie	Ubud
21	Bus, Vliegtuig	Vertrek Ubud	Vliegtuig
22	Vliegtuig	Aankomst	Aankomst

Dag 1 Vertrek

Je vliegt naar Denpasar, waar je de volgende dag aankomt en jouw *Indonesië rondreis* begint.

ECHT OP REIS TIP

Local Impact Score

Voor elke reis streven we naar een minimale impact op het klimaat en een maximale positieve impact op de lokale omgeving. Om inzichtelijk te maken welk deel van onze uitgaven en de uitgaven van onze reizigers bij de lokale gemeenschap terecht komt, hebben wij een Local Impact Score ontwikkeld. De Local Impact Score van deze reis is: **61**

[Lees meer over de Local Impact Score.](#)

Dag 2 Aankomst Sanur

Na aankomst op Denpasar, Bali, is het nog maar een korte rit naar de **badplaats Sanur**. Je overnacht in een gezellig hotel met zwembad. Lekker slenteren op het strand door de branding, even zwemmen in de zee en nog rozig van een ontspannende Balinese massage in de schaduw van een overhangende palm je boek lezen; dit zijn enkele ingrediënten voor een prima 'luier' dag, heerlijk om te acclimatiseren. Het centrum van Sanur telt diverse winkels en restaurantjes. Geniet van een **zwoele tropennacht**, ga je eerste souvenirs kopen of smul van een portie saté.

Dag 3 Sanur

Vrije dag in Sanur. In de directe omgeving zijn diverse watersporten te beoefenen zoals surfen, waterskiën, duiken, zeilen en vissen. Sanur is ook een prima uitvalsbasis om een excursie te maken en het minder bekende oosten van Bali te bezoeken.

ECHT OP REIS TIP

Draag in hotels je steentje bij

Verklein je voetafdruk terwijl je slaapt! Enkele tips: denk eraan bij het verlaten van je kamer alle elektrische apparaten uit te schakelen, je opladers uit het stopcontact te halen en de airco uit te zetten. Let op je waterverbruik met tandenpoetsen & douchen! Zo bespaar je tijdens je reis veel elektriciteit, water en afval!

Dag 4 Sanur – Denpasar – Ende – Moni

Je wordt naar het vliegveld gebracht in Denpasar voor de vlucht naar het eiland Flores. Na aankomst rijd je van het vliegveld in Ende naar het plaatsje Moni. Het is een prachtige route langs rijstvelden en diepe kloven. Moni ligt **aan de voet van de Kelimutu-vulkaan**.

ECHT OP REIS TIP

Voor reisorganisaties die **duurzaam en verantwoord** willen ondernemen bestaan er verschillende certificeringsmogelijkheden. **Travelife** is de eerste internationale, door de Global Sustainable Tourism Council (GSTC) erkende, duurzaamheidsstandaard voor reisondernemingen. Het certificeringsproces kent een strenge procedure met onafhankelijke audits en volgt drie stappen/ niveaus. Zowel Koning Aap als onze lokale agent in Indonesië zijn **Travelife Certified**, het hoogste van de drie niveaus!

Dag 5 Moni – Kelimutu-vulkaan – Riung

Bereid je voor op een lange dag. In de vroege ochtend maak je een excursie naar de **Kelimutu-vulkaan**. Op een heldere dag is de Kelimutu één van de meest spectaculaire bezienswaardigheden ter wereld. De kleuren van de drie meren veranderen met enige regelmaat door het variërende mineraalgehalte van het water. Op dit moment zijn de kleuren in drie tinten blauw maar in het verleden waren ze ook te zien als donkerrood, lichtblauw, zwart en lichtgroen. Het is dus geen wonder dat de meren met edelstenen worden vergeleken en dat deze plek vroeger een belangrijke plek voor rituelen was. Men geloofde (en gelooft nog steeds) dat de zielen van de overledenen hun laatste rustplaats in deze meren vinden; die van de oude mensen in het ene meer, die van de jonge mensen in het andere meer en die van de heksen in het laatste meer.

Na dit spektakel reis je door naar het aan de Flores Zee gelegen **dorpje Riung**. De rit is wederom prachtig. Doordat Riung niet aan de Trans-Flores weg is gelegen, wordt het maar weinig door toeristen bezocht. Het is een klein plaatsje en staat bekend om zijn **prachtige koraaltuinen**.

Dag 6 Riung / Excursie Pulau Tjuhbelas

Vrije dag. Je kunt een optionele excursie maken naar het **Nationaal Park Pulau Tjuhbelas**. Met een bootje ga je naar verschillende snorkelplekken en naar één van de eilandjes met een prachtig wit zandstrand, een rif met koraal en vissen. Vanaf het strand kun je direct gaan snorkelen. Ondertussen worden visjes geroosterd voor de lunch. Bij vloed kun je dichtbij de kust van het **eiland Ontoloe** komen waar de vliegende honden (*kalongs*) zich met honderden in de mangrovebossen ophouden. Het is een spectaculair gezicht als deze uitvliegen.

ECHT OP REIS TIP

Het mooiste plaatje

Wil je fotograferen? Neem dan de omgeving in je op en houd rekening met de lokale bevolking.

De landen die je bezoekt zijn vaak fotogeniek, vooral vanwege de mensen. Een paar tips: vraag toestemming, laat de foto zien die je gemaakt hebt en fotografeer met respect! EN vergeet vooral niet af en toe achter je lens vandaan te kijken, geniet van alles om je heen!

Dag 7 Riung – Soa – Bajawa

Op weg naar Bajawa breng je een bezoek aan de **warmwaterbronnen** en de **waterval van Soa** waar je heerlijk kunt baden in de verschillende natuurlijk uitgespleten baden. 's Middags kom je aan in het op circa 1200 meter hoogte gelegen Bajawa in het district Ngada. In Ngada zijn de **traditionele gebruiken** beter bewaard gebleven dan in enig ander deel van Flores. Rituelen zoals de besnijdenis voor jongens en het vijlen van tanden van meisjes tot scherpe puntjes als teken van schoonheid. De bewoners zijn bijna allemaal katholiek, maar blijven betekenis hechten aan hun megalieten en de **animistische voorouderverering**.

Dag 8 Bajawa / Excursie Ngada-dorpen

Vrije dag. Je kunt deelnemen aan een optionele excursie. Je rijdt naar de Wolobobo vulkaan, waar je bij helder weer een prachtig uitzicht hebt op de omgeving en de **vulkanen Inerie en Ebulobo**. Je maakt een korte wandeling over een oude kraterrand en rijdt via koffieplantages naar traditionele dorpjes aan de voet van de Inerie vulkaan.

ECHT OP REIS TIP

Je bezoekt het dorp Luba waarvan je in de schaduw van de huizenhoge bamboebossen wandelt naar Bena, een schitterend gelegen dorpje met **megalithische stenen**. Deze stenen worden nog steeds gebruikt om offers aan geesten te brengen. Nog regelmatig worden rituelen gehouden, vaak als eerbetoon aan de voorouders.

De dorpsoudsten nemen bij deze offer- en ontmoetingsplaatsen belangrijke beslissingen, die invloed hebben op hun relaties met het bovennatuurlijke. Zij handhaven ook de *ngadu*, een als mannelijke voorouder beschouwde offerpaal die er uitziet als een soort parasol, bestaande uit een bewerkte paal met een rieten puntdak. De *ngadu* vormt een paar met de *bhaga*, een aan de vrouwelijke voorouders gewijd huisje met een opening aan de voorkant. De traditionele huizen van Bena hebben steil aflopende, hoge daken van gras. Sommigen zijn bekroond met het beeld van een krijger met een speer. Als je door Bena loopt, lijkt het alsof je een flinke **sprong terug in de tijd** hebt gemaakt.

Dag 9 Bajawa – Ruteng

Het eerste deel van de route naar Ruteng voert door open landschap en geeft je **spectaculaire uitzichten** op de vele vulkaantoppen en de grillig gevormde lavastromen. Later rijdt je door het dichtbegroeide berglandschap van West-Flores en arriveer je in Ruteng. Ruteng is een klein, overwegend katholiek stadje met een levendige winkel- en marktijk. Vanwege zijn hoge ligging heeft Ruteng een prettig koel klimaat.

Het stadje is ook het centrum van de **Manggarai-stam**. Het meest spectaculaire gebruik van deze stam is het houden van *caci*, of zweepgevechten, waarbij de deelnemers elkaar afranselen met zweepen van buffelhuid. Het is een belangrijk deel van de **traditionele huwelijksgebruiken** die nog steeds een rol spelen, ook bij de katholieke huwelijksluiting. Het 'seizoen' loopt van eind juni tot eind augustus. Het bijwonen van een dergelijke bruiloft is zeker de moeite waard. Wie zich netjes kleedt, wordt meestal als een eregast onthaald.

Dag 10 Ruteng - Labuan Bajo

Een prachtige rit door een schilderachtig landschap met uitzichten op de zee en vulkaantoppen brengt je naar het havenplaatsje **Labuan Bajo**, gelegen aan een prachtige baai. Labuan Bajo is het enige islamitische plaatsje op West-Flores; de minaret van de moskee torent bescheiden boven de houten huisjes van het dorp uit.

's Avonds kun je genieten van heerlijke 'seafood', terwijl de zon de blauwe baai langzaam rood en roze kleurt. Voor het beste uitzicht op de haven moet je de Pramuka beklimmen, de heuvel net ten zuiden van het dorp. Vooral bij **zonsondergang** kan het uitzicht uiterst spectaculair zijn.

Dag 11 Labuan Bajo - Padar - Komodo

In Labuan Bajo ga je aan boord van het schip waarmee je de **Komodo-archipel** gaat verkennen, een tocht die voor velen als een hoogtepunt van de reis wordt ervaren. Het verblijf is eenvoudig, maar schoon. Je slaapt één nacht in een 4- of 6-persoonskajuit aan boord van de boot (met gedeeld sanitair). Bij mooi weer kun je het matras onder een prachtige sterrenhemel neerleggen op het bovendek. Aan boord is een kok aanwezig die je van de meest fantastische maaltijden voorziet. Onderweg is het mogelijk om te snorkelen (zelf spullen meenemen!). Op het eiland **Padar** maak je een mooie wandeling naar een van de mooiste uitzichtpunten van de Komodo-archipel. Nadat je de bergkam hebt bereikt wacht je een prachtig uitzicht over drie verschillende baaien.

Het hoogtepunt van een bezoek aan **Komodo Nationaal Park** is het zien van een varaan in zijn natuurlijke habitat. De **komodovaraan** is het grootste reptiel op aarde en nauw verwant aan de dinosaurussen. Het vrouwtje legt gemiddeld vijftig eieren die ze begraaft. Acht maanden later komen de jongen uit en rennen meteen een boom in. Het eerste levensjaar brengt de varaan in bomen door waar hij jaagt op insecten en later op knaagdieren en vogels. Als het dier ongeveer één meter lang is wordt het te zwaar voor de boom. Eenmaal op de grond breidt hij zijn menu uit met wilde zwijnen, paarden, waterbuffels en herten.

NB. Het kan gebeuren dat de volgorde (en de dag) waarop je de eilanden in de Komodo-archipel bezoekt afwijkt van de beschrijving. Hoe het programma precies verloopt is afhankelijk van de zee- en weerconditie

NB2: Het entreegeld, 'conservation fee', voor Komodo Nationaal Park betaal je ter plekke, aangezien dit bijzonder sterk aan wisseling onderhevig is. Reken op een bedrag van circa 500.000 IDR.

Dag 12 Komodo - Sape - Bima

's Ochtends vroeg maak je onder leiding van een ranger een wandeling op het **eiland Komodo**, op zoek naar de **Komodovaraan**. Daarna vaar je naar Sape op **het eiland Sumbawa** van waar je met onze eigen bus naar het plaatsje **Bima** reist. Bima is je overnachtingsplaats voor deze lange reisdag. De haven van Bima is een en al bedrijvigheid; er liggen sierlijke houten vrachtschoeners en lompe metalen schepen. In het droge seizoen liggen in de haven grote hoeveelheden felblauwe zakken zout opgestapeld, bestemd voor Java en Kalimantan, en af en toe wachten waterbuffels op transport naar **Jakarta en Surabaya**. Naar Java wordt ook veel voedsel vervoerd: knoflook, sojabonen en vooral sjalotten, hét voornaamste agrarische product van de regio Bima.

Dag 13 Bima – Sumbawa Besar

Een lange maar mooie rit brengt je langs **vulkanische berghellingen** en vlakten met rijstvelden naar Sumbawa Besar. Onderweg stoppen we onder meer bij **uitgestrekte zoutpannen**, waar uit zeewater zout gewonnen wordt en in Labuhan Jambu, een fotogeniek vissersdorpje aan de noordkust van Sumbawa. Aan het eind van de middag kom je aan in Sumbawa Besar, de hoofdstad van Sumbawa. Hier overnacht je in een exotisch hotelletje, bestaande uit eenvoudige bungalowtjes op palen. Dit hotel ligt aan het strand, waar je kunt snorkelen.

Dag 14 Sumbawa Besar / Excursie Pulau Moyo

Vrije dag. Je kunt er een rustdag van maken en heerlijk genieten van het strand. Direct vanaf het strand voor het hotel kun je gaan snorkelen. Je kunt ook aan een facultatieve excursie deelnemen. In de ochtend varen we dan met een bootje in ongeveer 2 uur naar het **natuureservaat Pulau Moyo**, waar je ideaal snorkelwater zult aantreffen! Een enkel rif in Nusa Tenggara kan een kleine duizend vissoorten bevatten, meer dan in alle wateren van Europa samen. Dappere **anemoonvissen** verdedigen hun levende huis. Scholen koraalvlinders zweven rond de rifmuren, statige klipvissen doorkruisen het rif in paren. Je luncht op het witte strand van Moyo.

Andere mogelijkheden vanaf het hotel zijn bezoekjes aan het Sultanspaleis daterend uit 1885, de bedrijvige markt van Sumbawa Besar en/of een traditioneel dorpje. Hier zie je mensen weven, sigaretten rollen van *lontarblad* en kun je een traditioneel huis van binnen bekijken.

Dag 15 Sumbawa Besar – Tetebatu

's Ochtends rijd je naar Tano, vanwaar je de ferry naar het **eiland Lombok** neemt. De mooie tocht duurt ongeveer anderhalf uur. Bij aankomst in Labuhan Lombok rijd je door richting Tetebatu. Temidden van boomgaarden, moestuinen en tabakspantages ligt ons prachtig gelegen hotel aan de voet van de **vulkaan Rinjani**. Bij helder weer biedt het een **adembenemend uitzicht** op de vulkaan.

Dag 16 Tetebatu

Vrije dag. Je kunt er uiteraard voor kiezen om op eigen gelegenheid wat rond te wandelen of je boek te lezen. Of je kiest voor één van de twee volgende optionele excursies:

's Ochtend maak je vanuit het hotel een wandeling van ongeveer 3 uur over sawadijkjes. Het laatste deel is door een bos, tegen de helling van de Rinjani vulkaan. Je hebt hier een goede kans om **zwarte apen** te zien die hoog in de bomen de wandelaars in de gaten houden.

ECHT OP REIS TIP

's Middags kun je een bezoekje brengen aan het **weversdorp Pringasela**. Je hebt uitgebreid de tijd om dit dorpje en het hele proces van weven te bekijken. Ook bekijk je het **pottenbakkersdorp Masbagik**.

Dag 17 Tetebatu – Narmada – Lingsar – Gili Eilanden

In de ochtend vertrek je naar de **Gili Eilanden**. Onderweg zul je het **tuinencomplex van Narmada** aandoen. Dit complex werd in 1805 gebouwd door de raja van Mataram. Toen hij te oud was geworden om de Rinjani vulkaan te beklimmen om daar zijn offers in het heilige meer te deponeren, heeft hij een replica van de Gunung Rinjani en het kratermeer Segara Anak laten bouwen.

Vervolgens rijd je door naar Lingsar, dat de **heilige plaats** is van twee godsdiensten: Wetu Telu (een mengsel van adat en elementen uit de islam) en het Balinese hindoeïsme. Elke religie heeft een eigen uit 1714 daterende tempel. Van daaruit rijd je door naar het havenplaatsje Bangsal, vanwaar je overstapt in lokale bootjes welke je naar de voor de kust gelegen Gili Eilanden brengen.

Dag 18 Gili Eilanden

Gili Air, Gili Trawangan en Gili Meno zijn drie **prachtige koraaleilandjes**. Hier vind je koraalriffen, witte zandstranden en wuivende palmbomen. Je kunt er prima zwemmen, snorkelen of een duikexcursie maken. Ook zijn er leuke barretjes en gezellige restaurantjes. Je kunt er ook voor kiezen om op snorkel excursie te gaan. Je gaat dan met een bootje naar een gebied waar de kans groot is om, al snorkelend, **zeeschildpadden** te zien zwemmen. Na dit avontuur brengt het bootje je naar een plek waar je snorkelt boven een koraaltuin met vele soorten kleurrijke vissen. Na afloop word je met het bootje weer terug gebracht naar het hotel.

NB: Het kan voorkomen dat we in plaats van op Gili Meno of Gili Air op Gili Trawangan zullen verblijven vanwege beperkte accommodaties voor groepen op Gili Meno en Gili Air.

Dag 19 Gili Eilanden – Ubud

In de ochtend vertrek je per speedboot van de Gili Eilanden naar **Padangbai** op het eiland Bali. Van daar reis je meteen door naar Ubud. Ubud is het culturele centrum van Bali, vooral beroemd om zijn schilderkunst. De traditionele Balinese cultuur wordt hier in ere gehouden. Er zijn dan ook vaak religieuze ceremonies, dansvoorstellingen en feesten. Vrijwel zeker kun je hier een van deze **kleurrijke festiviteiten** meemaken. Je overnacht hier in een hotel met zwembad.

Dag 20 Ubud / Fietsexcursie

Vrije dag. Je kunt genieten van dit kunstenaarsdorp met zijn prachtige tropische omgeving. Ubud is een ideale bestemming voor de sportieve liefhebber van natuur en buitenleven. Wie van wandelen en fietsen houdt kan zijn hart hier ophalen. Je kunt deelnemen aan een **optionele fietsexcursie**. Met een beetje geluk zie je hoe de rijst geplant of geoogst wordt. Je passeert fotogenieke tempels en eindigt je fietstocht mogelijk bij een Balinese familie, waar je kunt zien hoe men leeft.

Je kunt ook op eigen gelegenheid Bali verder verkennen. In Tampaksiring bevindt zich Pura Tirta, waar Balinezen hun rituele baden nemen in de **heilige waterbronnen**. Of bezoek de **Besakih-tempel**, de Moedertempel van Bali. Dit enorme complex bestaat uit dertig verschillende tempels die op zeven terrassen zijn gebouwd. De meer dan achthonderd jaar oude tempel is goed bewaard gebleven. 's Avonds kun je eventueel een Balinese dansvoorstelling in Ubud bezoeken.

Dag 21 Vertrek Ubud

In de loop van de dag vertrek je naar de luchthaven van Denpasar. Daar check je in voor de terugvlucht waar je de volgende dag aankomt.

Dag 22 Aankomst

Aankomst. Je *Indonesië rondreis* zit er helaas op. Gelukkig heb je de vele herinneringen nog!

ECHT OP REIS TIP

Verminder plastic afval, neem je eigen waterfles mee!

Onze lokale agent gebruikt watertanks in alle voertuigen om plastic afval te verminderen. Neem daarom een navulbare waterfles mee op reis en help zo mee aan dit duurzame project.

Aanvullende informatie

Wat is inclusief?

- internationale vluchten inclusief ruimbagage
- binnenlandse vlucht Denpasar - Ende inclusief ruimbagage
- alle transport met airconditioned (mini)bus
- boot- en ferrytransfers Sumbawa-Lombok-Gili Eilanden-Bali
- tweedaagse cruise Komodo op basis van volpension (1x ontbijt / 2x lunch / 1x diner)
- overnachtingen in hotels met ontbijt
- lokale Nederlandstalige reisbegeleiding op specifieke vertrekkdata
- lokale Engelstalige reisbegeleiding op specifieke vertrekkdata
- wandeling met gids op Komodo
- luchthavenbelastingen voor internationale vlucht
- brandstofheffing

Wat is exclusief?

- overige maaltijden
- optionele excursies
- overige entreegelden
- conservation fee en entreegeld Komodo National Park
- camera fee Kelimutu en Komodo National Park
- fooien
- visum
- Tourist Levy Bali
- boekings(dossier)kosten
- bijdrage Calamiteitenfonds (enkel in Nederland)
- consumentenbijdrage SGR € 5,- per persoon (enkel in Nederland)
- reis- en annuleringsverzekering

Attentie

Een eenpersoonskamer is niet mogelijk tijdens de Komodo-cruise.

Zakgeld

500

Excursies

Bajawa – Ngada dorpen

Allereerst rijden we naar de Wolobobo vulkaan. Van hieruit heb je een prachtig uitzicht op de omgeving, de Inerie-vulkaan en de Ebulobo vulkaan. Je maakt een korte wandeling over een oude kraterrand. Je rijdt door koffieplantages naar beneden en gaat met de bus naar traditionele dorpen aan de voet van de Inerie-vulkaan. We bezoeken Luba en we wandelen naar Bena. In ieder dorpje zijn naast de traditionele huizen, *ngadu* en *bhaga* te zien. Dit is de behuizing van de vrouwelijke en mannelijke voorouders. De gids kan veel vertellen over leven en tradities van de bewoners in Ngada

Excursieduur circa 7 uur (onder voorbehoud; in overleg met de reisbegeleiding).

Inbegrepen: vervoer, entreegeld, Engelssprekende gids, lunch

Niet inbegrepen: fooi, drankjes

Gili Air – Snorkeltrip

Je gaat met een vlerkprauw naar een gebied waar de kans groot is om, al snorkelend, zeeschildpadden te zien zwemmen. Na dit avontuur brengt de prauw je naar een plek waar het mooi snorkelen is, boven een koraaltuin met vele soorten kleurrijke vissen. Na het snorkelen word je weer terug gebracht naar het hotel met de prauw.

Excursietijd (onder voorbehoud; in overleg met de reisbegeleiding):

09.30 uur: Vertrek van hotel naar de prauw

10:30 uur: Mogelijkheid tot snorkelen

14:00 uur: Terug in het hotel

Inbegrepen: boottocht, snorkelmateriaal

Niet inbegrepen: fooi

Labuhan Bajo – Massage

De stichting Ayo Mandiri helpt mensen met een handicap een volwaardig bestaan op te bouwen door te kunnen werken als masseur. Door werk verbetert hun sociale status en onafhankelijkheid en hiermee alle aspecten van het leven. Gehandicapte mensen worden bij de stichting Ayo Mandiri opgeleid door gecertificeerde en ervaren massage therapeuten. Naast het feit dat je een prima massage door een ervaren gecertificeerde therapeut krijgt, help je hiermee ook het voortbestaan van het massage centrum.

NB: Gesloten op zondag.

Inbegrepen: transport, massage

Niet inbegrepen: fooien, drankjes

Onderweg in Indonesië altijd bereikbaar en 'connected'! (Opgeven bij boeking)

Heerlijk in de bus je *social media* updaten, een selfie sturen naar je familie, of een lekker gerecht opzoeken voor de lunch? Dit kan nu in Indonesië, met onze mobiele wifi-hotspot! Je eigen persoonlijke wifi-netwerk gedurende de gehele reis, deelbaar met je partner of gezin.

Bij aankomst in het eerste groepshotel (op dag 2) ontvang je een *mobiele wifi-hotspot* met 100 GB-data te gebruiken tijdens de gehele reis. Je kunt er tot 5 apparaten tegelijkertijd mee verbinden, en het heeft een batterij! Dus bruikbaar, in de bus, onderweg of in het hotel. De meeste hotels in Indonesië hebben wifi, maar de kwaliteit verschilt, met je eigen wifi, ben je dus altijd bereikbaar, en hoeft je geen lokale simkaart te kopen.

Goed om rekening mee te houden:

- Je dient een borg van 680.000 Indonesische rupiah te betalen bij afname van het wifi-apparaat.
- Wij gebruiken de beste provider in Indonesië, maar niet overal is het signaal even sterk, zeker in afgelegen gebieden.
- De datalimiet is 100 GB te gebruiken gedurende maximaal 30 dagen.
- Je kunt maximaal 5 apparaten met de wifi verbinden.
- Indien je de reis hebt verlengd, is de mobiele wifi-hotspot niet inbegrepen tijdens de verlenging.

Riung – Snorkeltrip Pulau Tjujuhbelas

Een heerlijk dagje in het zeereservaat Pulau Tjujuhbelas (17 eilandjes). Met een bootje ga je naar verschillende snorkelplekken en naar één van de eilandjes met prachtig wit zandstrand, een rif met koraal en vissen. Vanaf het strand kun je direct gaan snorkelen. Ondertussen worden visjes geroosterd voor de BBQ lunch. Voordat je terug gaat naar Riung, varen we langs de vliegende honden die in de mangrove hangen. Het is een spectaculair gezicht als deze uitvliegen.

Excursietijd (onder voorbehoud; in overleg met de reisbegeleiding):

08:00 uur: Vertrek vanaf hotel

15.00 uur: Terug bij hotel

Inbegrepen: vervoer, entreegeld, lunch

Niet inbegrepen: snorkel materiaal (kan in Riung gehuurd worden), fooi

Tetebatu – Pringasela en Masbagik

Je rijdt naar het weversdorp Pringasela. Je krijgt een rondleiding door een lokale gids die je langs de wevers brengt en uitleg zal geven. Je hebt uitgebreid de tijd om dit dorpje en het hele proces van weven te bekijken. Daarna rijd je naar het pottenbakkersdorp Masbagik waar je het hele potten maken proces van klei tot pot kunt zien.

Excursietijd (onder voorbehoud; in overleg met de reisbegeleiding):

14.00 uur: Vertrek naar weversdorp Pringasela.

14.30 uur: Wandeling door het dorp en bekijken van het weven.

15.15 uur: Vertrek naar Masbagik.

15.30 uur: Bezoek pottenbakkersdorp Masbagik.

16.15 uur: Terug naar het hotel.

16.45 uur: Terug in het hotel.

Inbegrepen: Engelssprekende gids, vervoer

Niet inbegrepen: drankjes, fooi

Tetebatu – Wandeling

Je maakt een wandeling van circa 3 uur onder leiding van een gids. De wandeling voert over de sawadijkjes rond Tetebatu. Het laatste deel van het traject voert door een bos, tegen de helling van de Rinjani vulkaan. Je hebt hier een goede kans om zwarte apen te zien die hoog in de bomen de wandelaars in de gaten houden.

Je kunt er na circa 3 uur wandelen voor kiezen om terug te rijden met het openbaar vervoer of om in circa 1½ uur door de rijstvelden weer terug te lopen naar het hotel.

Excursietijd (onder voorbehoud; in overleg met de reisbegeleiding):

07.00 uur: Vertrek van hotel en start wandeling

10.00 uur: Mogelijkheid om terug te keren met openbaar vervoer naar het hotel in circa 15-20 minuten.

12.00 uur: Aankomst hotel voor de wandelaars.

Inbegrepen: Engelssprekende gids, entreegeld

Niet inbegrepen: drankjes, fooi, rit per openbaar vervoer

Ubud – Diner bij Balinese familie thuis

Voor het diner krijg je een rondleiding door het huis met erf. Je ziet dat er meer dan één gezin leeft, elk met zijn eigen slaapvertrekken. Verschillende gebouwen op het erf zijn gebouwd volgens religieuze richtlijnen. Zo wordt de richting bepaald door de locatie van Gunung Agung, de voor hindoeïstische Balinezen 'Heilige Berg'. Op het erf is een schrijn waar geofferd wordt aan de goden. Je gastheer kan je hier meer over vertellen. Het Balinese diner kan gecombineerd worden met een bezoek aan een klein heiligdom uitgehouwen in de rotsen, dat teruggaat tot de 11de eeuw. Je leert tijdens deze excursie veel over de Balinese cultuur.

Het diner nuttig je in Balinese stijl, zittend op de vloer. Je kunt ervoor kiezen om te eten met je handen, net als de

Balinezen. Je maaltijd wordt vers bereid in de keuken en bestaat meestal uit soep, groenten, sojabonen en kip.
'Selamat makan!' *De genoemde prijs geldt bij deelname van 4 reizigers.*

Inbegrepen: diner, bezoek aan tempel Candi Tebing, transfer

Niet inbegrepen: drankjes

Ubud – Fietstocht

In de morgen stap je op je fiets. Met de auto word je buiten het drukke centrum van Ubud gebracht. Je fietstocht start in de om Ubud heen liggende rijstvelden. Met een beetje geluk kun je zien hoe de rijst geplant of geoogst wordt. Je fietst langs kleine dorpstempeltjes en krijgt een leuk beeld van het dagelijks leven op het platteland. Je rijdt via de mooie sawa's in de omgeving van Ubud terug naar het hotel, waar je tegen de middag weer aankomt. Houd er wel rekening mee dat de omgeving van Ubud niet vlak is en dat er je soms stevig moet trappen.

Excursietijd (onder voorbehoud; in overleg met de reisbegeleiding):

09:00 uur: Vertrek van hotel

12:00 uur: Terug in het hotel

Inbegrepen: fiets, Engelssprekende gids

Niet inbegrepen: fooi

Informatie over het land

Indonesië

Bevolking

Indonesië heeft een oppervlakte van 1.904.000 km² (46 maal Nederland en 60 maal België) en bestaat uit 17.508 eilanden waarvan er 6000 zijn bewoond. De bevolking van Indonesië telt 250 miljoen inwoners en is zeer ongelijk verspreid over de archipel. Ruim twee derde van de bevolking woont op Java, Bali en Sumatra, terwijl deze eilanden maar 7 procent van de totale oppervlakte beslaan. De bevolking van Indonesië is onder te verdelen in ruim driehonderd bevolkingsgroepen, ieder met een eigen identiteit. De verscheidenheid van groepen is ontstaan door verschillende migratiegolven onder meer vanuit het vasteland van Azië en vanuit Afrika.

Cultuur van Indonesië: De archipel is grofweg te onderscheiden in West-, Midden- en Oost Indonesië. Het centraal gelegen Java met Jakarta als epicentrum claimt de hoofdrol: cultureel, economisch en politiek. Het eiland herbergt meer dan de helft van de Indonesische bevolking, de meeste industrie en beste infrastructuur en dus relatief de meeste welvaart. Het westelijk gelegen Sumatra laat zich graag voorstaan op haar Malayu cultuur van religieuze devotie en pioniersgeest. Oost-Indonesië staat te boek als de regio van religieuze en culturele minderheden, als kleurrijk en cultureel authentiek. Maar het is ook het minst ontwikkelde gebied, met de meest schrijnende armoede. Met uitzondering van Bali, de parel van de oostelijke eilandengroep, mede dankzij het toerisme.

Indonesië en haar cultuur leer je pas écht kennen door het contact met de lokale bevolking. Tijdens onze [rondreizen door Indonesië](#) en [familieizen door Indonesië](#) kom je ook in aanraking met de gastvrije bewoners van het land.

Cultuur

Tijdens je [vakantie in Indonesië](#) zul je merken dat bepaalde gewoontes in Indonesië afwijken van wat we in Europa gewend zijn. Indonesiërs houden van goede lichamelijke verzorging. Ze gaan minimaal twee keer per dag in bad. Het Indonesische baden (mandiën) gaat anders dan in Nederland en België. Hoewel moderne huizen en veel hotels door de westerse invloed inmiddels voorzien zijn van douches, tref je soms nog de traditionele mandi-bak aan. Ga niet in de grote bak water in de badkamer (*kamar mandi*) zitten, maar schep een klein emmertje water uit de bak en gooi het water over je heen.

Gewoonten in Indonesië: Indonesiërs gebruiken geen toiletpapier, maar vegen zich af met water, waarbij ze hun linkerhand gebruiken. Dit verklaart waarom men niet met de linkerhand aangeeft of aanneemt en niet met de linkerhand eet. Ben je linkshandig, wees dan voorbereid op verbaasde opmerkingen en probeer jezelf aan te wennen wat vaker je rechterhand te gebruiken.

Kleding in Indonesië: Indonesiërs kleden zich doorgaans netjes, ook mensen die het niet breed hebben. Netjes betekent: schoon, gestreken en niet kapot. Kijk niet raar op als een Indonesiër zich meerdere keren per dag verkleedt. Hoewel men weet dat toeristen andere gewoontes hebben, op vakantie zijn en informeler gekleed gaan, verwacht men in Indonesië wel dat buitenlandse bezoekers fatsoenlijk gekleed gaan. Wanneer je een tempel of moskee bezoekt, dien je schouders en benen te bedekken. Gedraag je rustig en toon respect, loop niet voor biddende mensen langs, informeer of je mag fotograferen en als er een ceremonie plaatsvindt, zorg dat je die niet verstoort. Bij het bezoek aan een tempel dien je meestal een *sarong* te dragen (vaak ter plaatse verkrijgbaar).

Omgangsvormen in Indonesië: Indonesiërs zijn over het algemeen bijzonder vriendelijk en open. Waar je tijdens je [Indonesië rondreis](#) of je [Indonesië familiereis](#) ook komt, je zult dikwijls door kinderen en zelfs volwassenen worden begroet met 'Hello mister' (ook als je een vrouw bent). Het stellen van allerlei persoonlijke vragen over leeftijd, salaris, religie en andere persoonlijke zaken is in Indonesië de gewoonste zaak van de wereld. De keerzijde van al deze gezellige praatjes is dat Indonesiërs soms de tijd uit het oog verliezen en regelmatig te laat op afspraken verschijnen.

Duurzaamheid

Groen in Indonesië

Tijdens onze reizen door **Sumatra** is de voederplaats in Bukit Lawang (Bohorok) door de Indonesische regering gesloten. De orang-oetans worden dus niet langer meer gevoerd in dit nationale park. Een meer duurzame aanpak van het nationale park en zijn inwoners dus!

Project

In samenwerking met onze lokale agenten steunt Koning Aap wereldwijd een aantal projecten met een financiële bijdrage. Ook onze reizigers dragen een steentje bij. Een groot (en groeiend) aantal deelnemers geeft via het boekingsformulier of via de website feelingresponsible.org een donatie aan een van onze projecten. Je kunt onze projecten al steunen met een bedrag vanaf € 10. Koning Aap verdeelt daarnaast samen met zusterorganisaties Shoestring € 13.750 over de volgende projecten: [klik hier](#).

Ibu Harnik weeshuis

Waar zet dit project zich voor in?

Het Ibu Harnik weeshuis zorgt voor ongeveer 42 weeskinderen. Wij steunen dit project in samenwerking met onze lokale agent.

Waar gaan de donaties naartoe?

Van onze bijdrage worden onder andere schooluniformen, schooltassen en schoenen gekocht.

Stichting Tolong Flores

Waar zet dit project zich voor in?

Ook steunen wij, in samenwerking met onze lokale agent, 'Tolong Flores', een stichting die door een clubje van oud-reizigers is opgericht. Deze stichting zet zich in voor de verbetering van het onderwijs op scholen in Flores. Koning Aap was vlak na de start de eerste sponsor.

Waar gaan de donaties naartoe?

Daarvan worden vooral schoolmaterialen voor de school in Gorontalo aangeschaft. In de toekomst zal meer ingezet worden op de ontwikkeling van de leerkrachten, bijvoorbeeld door middel van computercursussen en het trainen van een leerkracht Engels. [Bezoek de Tolong Flores website](#).

Eten en drinken

Het is eigenlijk verbazingwekkend dat we kunnen spreken van dé Indonesische keuken in een land van meer dan 17.000 eilanden. Toch is dat mogelijk. De basis van elke maaltijd, van Noord-Sumatra in het westen tot West-Papua in het oosten, is gekookte witte rijst (*nasi putih*). Zelfs bij het ontbijt wordt rijst gegeten. Meestal zijn dit restjes die opgebakken worden. Als toerist hoef je niet bang te zijn dat je de hele dag door rijst moet eten tijdens je [Indonesië rondreis](#) of je [Indonesië familiereis](#), in de hotels wordt gewoon een Europees ontbijt geserveerd.

Specerijen in Indonesië: Een ander bindmiddel tussen de eilanden is het gebruik van kokos, chilipepers en inheemse kruiden en grassen. In geen enkel ander land ter wereld worden zoveel verschillende specerijen verbouwd als in Indonesië. Rijst is dan wel de basis van elke maaltijd, maar de bijgerechten variëren zowel in ingrediënten als mate van gekruidheid per eiland of regio. Zo zijn gerechten uit Midden-Sumatra, uit de zogeheten Padangkeuken, doorgaans zeer heet en bevatten veel gember. In vergelijking daarmee wordt op Java veel milder gekookt, hier en daar zelfs zoetig, onder meer door het gebruik van *gula jawa*, Javaanse suiker.

Gevarieerd eten in Indonesië: Hoe verder weg van het centraal gelegen Java en hoe minder gecultiveerd een eiland is, hoe minder ingrediënten er verkrijgbaar zijn. En hoe minder verfijnd de kookgewoonten zijn. Verblijf je in Kalimantan, dan zul je geregeld pens, hart en darmen op het menu vinden. Op het overbevolkte Java heeft de bevolking geen ruimte om vee te weiden en eet men veel plantaardig voedsel als tahoe en tempé. De Molukkers serveren vis en *sago*, want die hebben zij voorhanden. De religie van een streek heeft ook invloed op de ingrediënten. De hindoeïstische Balinezen eten varkensvlees, terwijl rundvlees, populair in de gehele archipel, voor hen taboe is.

Drinken in Indonesië: Het water uit de kraan is niet geschikt om te drinken. Overal in Indonesië zijn flessen gezuiverd drinkwater te koop. Evenals frisdranken en vruchtensappen. Ondanks het verbod van de islam op alcoholhoudende dranken, doen de meeste Indonesiërs hier niet moeilijk over. Het in Indonesië geproduceerde bier, *Bintang* en *Anker*, is in wat meer westerse restaurantjes te koop, maar sterke drank is moeilijker te krijgen. Koffie (*kopi*) is gemaakt van de uitstekende Indonesische koffiebonen en ook thee (*teh*) is alom verkrijgbaar.

Feestdagen en festivals

Indonesië kent tal van nationale feestdagen en religieuze feesten (islamitische, boeddhistische, hindoeïstische en christelijke). Belangrijke nationale feestdagen in Indonesië zijn: Nieuwjaarsdag (1 januari); *Kartini*-dag, een soort Moederdag (21 april); Onafhankelijkheidsdag (17 augustus); *Hari Pancasila* (1 oktober). Deze dag herinnert aan de vijf basisprincipes van de *Pancasila*: het geloof in één god; eenheid van Indonesië; beschaafde medemenselijkheid;

democratie; sociale gelijkheid voor alle Indonesiërs. In de praktijk komen deze principes steeds meer onder druk te staan.

Islamitische feestdagen in Indonesië: De islamitische kalender is gebaseerd op de waarneming van de maan en wijkt daarom af van de telling van de westerse, Gregoriaanse, kalender. Volgens de westerse kalender schuiven de islamitische feestdagen ieder jaar een dag of tien naar voren. De *ramadan* is het belangrijkste islamitische feest. Tijdens deze periode eten, drinken en roken moslims niet tussen zonsopgang en zonsondergang. Vasten is immers een van de belangrijkste plichten van een moslim. Toeristen hebben weinig te vrezen. Je hoeft in de vastentijd geen honger te lijden want in toeristenplaatsen zijn de meeste restaurants overdag gewoon open. Het spreekt vanzelf dat je de mensen niet de ogen moet uitsteken door demonstratief te gaan eten. Na zonsondergang staat alles in het teken van eten en is elke maaltijd een feest. Het driedaagse familiefeest *Idul Fitri* dat ook wel *Lebaran* of het Suikerfeest wordt genoemd volgt direct na de *ramadan*. Een ander belangrijk feest is het offerfeest, *Idul Adha*. Iedere familie slacht dan op rituele wijze een schaap. En dan zijn er *Tahun Baru Hijriyana* ofwel islamitisch nieuwjaar en *Maulud Nabi*, de geboortedag van de profeet Mohammed.

Andere religieuze feestdagen in Indonesië: Ook de meeste Chinese, boeddhistische en hindoeïstische feestdagen zijn gebaseerd op een maanjaar en vallen volgens onze kalender ieder jaar op een andere datum. Het Chinees Nieuwjaar; *Nyepi* ofwel Balinees Nieuwjaar en *Waisak* ter herdenking van de geboorte en dood van de Boeddha.

Foaien

In eenvoudige eetgelegenheden voor locals is het in Indonesië niet gebruikelijk om een fooi te geven. In eetgelegenheden waar vooral toeristen komen verwacht men dat wel. Afhankelijk van de mate van tevredenheid geef je 5 tot 10 procent van de rekening aan fooi. Ook is het gebruikelijk om aan gidsen en chauffeurs een fooi te geven.

Foaien voor begeleidend lokaal personeel: De reisbegeleiders, lokale gidsen en chauffeurs die voor Koning Aap werken verwachten een fooi, mits ze hun werk naar voldoening gedaan hebben. Een richtbedrag voor je reisbegeleider is 3 euro per reiziger per dag.

Land en landschap

Indonesië heeft ruim 17.000 eilanden die zich over 5120 kilometer uitstrekken. Ongeveer viervijfde van het gebied bestaat uit oceaan en tropische zeeën, en veel Indonesische eilanden zijn niet meer dan rotsen die boven de zeespiegel uitsteken. De enorme verscheidenheid aan landschappen in Indonesië is een gevolg van klimatologische en geologische factoren. Zo zijn de eilanden van West-Indonesië altijd bedekt geweest met dichte tropische regenwouden, de Oost-Indonesische eilanden daarentegen zijn veel droger met zelfs savannelandschappen.

Vulkanen in Indonesië: Vulkanen en bergen zijn kenmerkend voor het Indonesische landschap. Van de driehonderd vulkanen in de archipel zijn er nog ruim honderd actief. De bekendste vulkaan in Indonesië is de Gunung Krakatau, een vulkanisch eiland tussen Sumatra en Java. De vulkanen bepalen niet alleen het landschapsbeeld maar ze voeden ook de vruchtbare bodem waarop duizenden planten- en diersoorten leven. De archipel vormt het woongebied van onder andere olifanten, tijgers, luipaarden, orang oetans en zeeschildpadden. 's Werelds grootste bloem (*rafflesia*) groeit op Sumatra.

Nationale parken in Indonesië: Indonesië heeft tal van nationale parken maar het ecologisch evenwicht in het regenwoud wordt ernstig bedreigd door menselijke activiteiten of de gevolgen daarvan. Zo vindt er op grote schaal houtkap plaats, met als gevolg een toenemende erosie. Ook gaan gigantische stukken regenwoud verloren door bosbranden. Het nog resterende bosareaal van Indonesië beslaat ongeveer 60 procent van het totale landoppervlak. Het gaat daarbij vooral om zo'n 100 miljoen hectare tropisch regenwoud, na Brazilië het grootste oerwoudgebied op aarde.

Religie

In Indonesië woont de grootste islamitische gemeenschap ter wereld. Ongeveer 86 procent van de bevolking is islamitisch. Het overige deel van de Indonesische bevolking belijdt het christendom (10 procent, hindoeïsme (3 procent), boeddhisme (1 procent) of animisme. Hoe verder je naar het oosten gaat, hoe meer christenen en 'overigen' je tegenkomt.

Adat in Indonesië: In praktijk bestaat er in Indonesië een scala aan religieuze zienswijzen en gebruiken die sterk gekleurd zijn door plaatselijke tradities welke van generatie op generatie worden overgedragen. Deze plaatselijke gedefinieerde zienswijze bepalen de structuur van elke gemeenschap en staan in Indonesië bekend als *adat*, de gewoonten van een etnische groep of gemeenschap. Opvallend is dat welke bevolkingsgroep dan ook vaak de verschillende religieuze beleving en de *adat* met elkaar combineert. Iemand die zich houdt aan de wetten van de islam, kan zich daarnaast best bezighouden met andere praktijken, zoals het branden van wierook en het brengen van kleine offers aan plaatselijke geesten.

Mystiek in Indonesië: Veel aanhangers van de islam combineren islamitische rituelen met een diepgewortelde mystiek, die teruggrijpt op de pre-islamitische tijd. Voor menig moslim is er meer tussen hemel en aarde dan het blote oog kan zien. Verdwaalde zielen, geesten en spoken en andere onzichtbare wezens bevolken de mystieke wereld met hun goede en kwade krachten. Magische krachten die gewone stervelingen kunnen oproepen met hulp van mystici.

Hindoeïsme in Indonesië: Op Bali is het hindoeïsme alom aanwezig. Op straat struikel je letterlijk over de offerandes. Elk huis heeft een familietempel, elk wijk zijn eigen buurttempel en elk veld een offerandeplek voor de rijstgodin. Het geloof biedt de gelovigen houvast en structuur, en een overdaad aan ceremonies en zuiveringsrituelen. Alles bij elkaar zal een Balinees tijdens zijn leven aan letterlijk honderden rituelen en feesten deelnemen en er veel tijd en geld in investeren.

Animisme in Indonesië: In de moeilijk toegankelijke binnenlanden van Indonesië zoals op Kalimantan en West-Papua zijn veel mensen animist. Ze geloven dat alle materie 'beziel' is en dat er geesten in ieder mens, dier en voorwerp huizen. Vele honderden geesten wonen in bossen, rivieren en heuvels. Het tevreden stellen van geesten is een integraal onderdeel geworden van het leven. Tatoeages en gezegende amuletten moeten geluk brengen of beschermen tegen kwade invloeden. Wie bezeten is door de duivel of een kwade geest, gaat naar een *sjamaan*, medicijnman of geestenbezweerder. Verschillende volkeren geloven niet alleen in animisme, maar doen ook aan voorouderverering, een gewoonte om de zielen van overleden familieleden te aanbidden.

Taal

Op de Indonesische eilanden worden ongeveer 350 verschillende talen en dialecten gesproken. De officiële nationale taal van Indonesië is Bahasa Indonesia dat door het merendeel van de bevolking als tweede taal wordt gebruikt naast het lokale dialect. In de toeristische gebieden kun je terecht in het Engels en sommige ouderen spreken ook nog een aardig woordje Nederlands.

Enkele woorden in Bahasa Indonesia

Goedendag
Selamat siang

Dank u wel
Terima kasih

Mijn naam is
Nama saya ...

Prachtig
Bagus

Tot ziens
Sampai jumpa

1 *satu*
2 *dua*
3 *tiga*
4 *empat*
5 *lima*
6 *enam*
7 *tujuh*
8 *delapan*

9 sembilan
 10 sepuluh
 100 seratus
 200 dua ratus
 1000 seribu
 2000 dua ribu

Weer en klimaat

Het klimaat van Indonesië is tropisch en heeft twee seizoenen. Het droge seizoen (*musim kemarau*) is tussen april en oktober en het natte seizoen (*musim hujan*) tussen november en maart. De hoeveelheid neerslag varieert van eiland tot eiland, afhankelijk van de geografische ligging en hoogte. In de berggebieden valt aanzienlijk meer regen dan in de laagvlakten. In Indonesië heeft regen een andere betekenis dan in Nederland en België: in combinatie met de hoge gemiddelde temperatuur (het hele jaar door vrij constant 30°C) kan een regenbui verfrissend werken. De wegen zijn dan minder stoffig en bloemen en planten lijken extra tot leven te komen.

Beste reistijd voor Indonesië: De beste periode voor een [rondreis Indonesië](#) of een [familiereis Indonesië](#) verschilt per eiland. Op zich kun je prima in de regentijd naar Indonesië reizen. Voordeel is dat het landschap dan op z'n mooist (en groenst) is. Ga je aan het einde van de droge moesson dan heb je de 'pech' dat het landschap droog en kaal is. Tijdens de regentijd regent het bijna nooit de hele dag en de temperatuur blijft ook tijdens de buien aangenaam.

Klimaattabel: Houd er rekening mee dat wanneer je de bergen ingaat of vulkanen beklimt, het 's ochtends flink koud kan zijn en je een windjack of trui nodig hebt. Klimaattabel: De vier cijfers die telkens worden genoemd zijn van links naar rechts: de gemiddelde maximum temperatuur in graden Celsius, aantal zonuren per dag, aantal dagen per maand met minimaal 1 mm-neerslag per dag en- de gemiddelde temperatuur van het zeewater.

PADANG (SUMATRA)

Maand	T Gem	Zon	Regen	T W
Januari	31	6	15	29
Februari	31	7	15	29
Maart	31	6	19	30
April	31	6	18	30
Mei	31	7	15	30
Juni	31	7	13	30
Juli	31	7	14	29
Augustus	31	6	16	29
September	31	5	17	29
Oktober	31	5	20	29
November	31	5	21	29
December	31	6	24	29

JOGYAKARTA (JAVA)

Maand	T Gem	Zon	Regen	T W
Januari	27	5	27	
Februari	28	6	26	
Maart	28	6	25	
April	29	7	20	
Mei	29	7	14	
Juni	28	8	14	
Juli	28	8	15	
Augustus	29	8	17	
September	29	7	17	
Oktober	29	7	20	
November	29	6	26	
December	28	6	26	

DENPASAR (BALI)

Maand	T Gem	Zon	Regen	T W
Januari	30	7	25	28
Februari	30	7	24	28
Maart	31	8	24	28
April	31	9	15	28
Mei	31	9	10	28
Juni	30	9	11	28
Juli	30	10	12	27
Augustus	31	10	13	27
September	31	10	10	28
Oktober	31	10	15	28
November	31	9	19	29

Adressen**Ambassade van Indonesië in Nederland**

Tobias Asserlaan 8, 2517 CK Den Haag

T 070 310 81 00

I <https://indonesia.nl/en/>**Ambassade van Indonesië in België**

Laan van Tervuren 294, 1150 Brussel

T 02 771 2014

E primebxl@skynet.be

I <https://kemlu.go.id/brussels/en>**Ambassade van Nederland in Indonesië**

Jalan H.R. Rasuna Saïd, Kavel S-3 Kuningan, Jakarta 12950

T +62 21 524 82 00

E jak@minbuza.nl

I www.nederlandwereldwijd.nl**Ambassade van België in Indonesië**

Wisma BCA (Deutsche Bank Building - 16th floor), Jalan Imam Bonjol, 80, 10310 Jakarta Pusat

T 0062 21 316 20 30

E Jakarta@diplobel.fed.be

I <http://indonesia.diplomatie.belgium.be>

Communicatie

Indonesië beschikt over een uitgebreid mobiel GSM netwerk. Een overzicht van de beltarieven per provider vind je op www.bellen.com. Het internationale landnummer voor Indonesië is +62, voor Nederland +31 en voor België +32.

Internet in Indonesië: Als je een simlockvrij toestel hebt kun je ter plekke een prepaid simkaart kopen waarmee je gebruik kunt maken van mobiel internet. Een kaart van 2 gigabyte biedt ruim voldoende voor dagelijks internetgebruik, whatsapp en eventueel bellen via whatsapp. Met een internetkaart ben je niet afhankelijk van wifi. Deze zijn verkrijgbaar bij belwinkels zoals van Telkomsle, Indosat, XL Axiata, 3 (Tri) e.d. Informeer welke provider het beste bereik heeft in de eilanden die je wilt gaan bezoeken. Een handige app die je thuis al kunt downloaden is Maps.Me. Met deze app kun je plattegronden downloaden die je vervolgens offline kunt gebruiken.

De meeste hotels bieden WiFi aan, net als veel restaurants en cafés.

Elektriciteit

De netspanning in Indonesië is 220 volt, een enkele keer komt 110 volt voor. De stekkers die in Nederland en België gebruikt worden passen in Indonesië op de meeste niet-gearde stopcontacten al moet je soms een beetje duwen. Stroomstoringen komen soms voor. Een verloopstekker, reservebatterijen en een zaklamp kunnen handig zijn tijdens je [Indonesië rondreis](#) en je [Indonesië familiereis](#). Kijk [hier](#) als je wilt zien wat voor stopcontact en stekkers in Indonesië gebruikelijk zijn.

Gezondheid

Vaccinaties voor Indonesië worden beslist aangeraden. Voor de actuele stand van zaken verwijzen we naar www.lcr.nl, de website van het Landelijk Coördinatiecentrum Reizigersadvisering (LCR) dat de richtlijnen uitdeeft voor vaccinaties en preventie van malaria. In België kun je vergelijkbare informatie krijgen op www.wanda.be.

Vaccineren bij je thuis! Bij veel Indonesië reizen die we aanbieden zijn inentingen tegen de belangrijkste ziekten noodzakelijk. Niet het meest leuke deel van je reisvoorbereiding maar wel onvermijdelijk. Koning Aap heeft in

samenwerking met [Thuisvaccinatie.nl](https://thuisvaccinatie.nl) een oplossing gevonden voor deze vaak tijdrovende klus. In plaats van dat jij naar de GGD of huisarts moet gaan, komt een huisarts bij je thuis op het moment dat het jou schikt om de benodigde inentingen te zetten. [Thuisvaccinatie.nl](https://thuisvaccinatie.nl) is een landelijk werkend vaccinatiecentrum (enkel in Nederland). Als je minstens 4 weken voor vertrek contact met hen opneemt, garanderen we dat je gebruik kunt maken van deze unieke service. Een handig alternatief voor de GGD! Maak hier een [afspraak voor jouw vaccinaties](#).

Reisapotheek voor Indonesië: Neem op onze [reizen door Indonesië](#) een kleine reisapotheek mee met daarin o.a. jodium, pleisters, en middelen tegen koorts, diarree, verstopping, insectenbeten, zonnebrand en eventueel een middel tegen reisziekte. Denk ook aan een tekentang, thermometer (onbreekbaar), ORS (Oral Rehydration Salts, tegen uitdroging) en vitaminetabletten. Voor de hygiëne op reis o.a. een flesje desinfecteergel en ontsmettingsdoekjes. Als je naar een malariagebied gaat, denk dan aan anti-malaria tabletten en muggenolie met DEET.

Europees Medisch Paspoort: Handig om mee te nemen is het Europees Medisch Paspoort, een document waarmee je in urgente situaties veel problemen kan voorkomen. Het paspoort is opgesteld in elf talen, waardoor de hulpverlener (in het buitenland) eenvoudig de gegevens van de patiënt, zijn of haar ziekten, aandoeningen en medicijngebruik kan opzoeken. Ook is vermeld wie de behandelende arts is en wie er in dringende gevallen gewaarschuwd kan worden. Het medisch paspoort is onder andere verkrijgbaar bij huisarts, de Reisdokter, apotheek en GGD.

Preventieve maatregelen in Indonesië: Bij aankomst is het zaak de tijd te nemen om te acclimatiseren. Wees voorzichtig met zonnen en zet bij uitstapjes in de volle zon iets op je hoofd. Omdat je in de droge hitte ongemerkt veel vocht verliest, moet je steeds veel blijven drinken en wat extra zout op je eten strooien. Warme dranken zijn over het algemeen beter dan ijskoude. Je maag en darmen worden dan minder belast. Het water uit de kraan is niet drinkbaar. Vind hier meer informatie over [gezond op reis](#).

Bagage en kleding

We adviseren je om de bagage mee te nemen in een rugzak of in een zachte reistas (met wieltjes). Een harde koffer raden we af. Het gewicht van je bagage kan meestal beperkt blijven tot maximaal vijftien kilo per persoon.

Wat betreft je kleding raden we je aan om op je [Indonesië reis](#) praktische kleren mee te nemen die zich makkelijk laten combineren (laag over laag). We vragen je om in je kledingkeuze respect te tonen voor de lokale cultuur. Het dragen van korte broeken en t-shirts is hier echter geen probleem.

Het is aan te raden sandalen en stevige wandelschoenen mee te nemen voor de wandeltochten die we maken. Een trui voor de avonden kan ook geen kwaad.

Denk bij het samenstellen van je bagage aan bijvoorbeeld: zaklamp, waterfles, naaigerei, wasmiddel, universeel geldige verloopstekker, reisgids, hoofdbedekking, zonnebril, zonnecreme, lakenzak, toiletartikelen, badslippers, zwemkleding, wekker, schrijfgerei, schaar, beker en zakmes.

Geldzaken

De munteenheid van Indonesië is de *rupiah* (IDR). Er zijn biljetten van 1000, 2000, 5000, 10.000, 20.000, 50.000 en 100.000 rupiah en muntgeld van 100, 200, 500 en 1000 rupiah. Kijk voor de actuele wisselkoers op www.oanda.com.

ATM in Indonesië: Op luchthavens en steden en gebieden waar veel toeristen komen, zoals op Java en Bali, kun je op veel plaatsen terecht bij een geldautomaat, aangeduid door de letters *ATM*. Het bedrag dat je per opname kunt pinnen varieert omgerekend tussen de 75 en 150 euro. Bij ATM's met biljetten van 50.000 rupiah kun je maximaal 80 euro opnemen. Houd er rekening mee dat banken per opname een commissie van ongeveer twee euro berekenen.

Veilig pinnen in Indonesië: Om veiligheidsredenen hebben Nederlandse en Belgische banken de bankpassen met Cirrus/Maestro-logo standaard ingesteld op gebruik binnen Europa. Indien je geld wilt pinnen in Indonesië dien je deze instelling tijdelijk te wijzigen naar 'Wereld'.

Buitenlandse valuta in Indonesië: Reis je naar gebieden waar weinig toeristen komen en geen grote plaatsen zijn, dan is het handig om contante euro's of Amerikaanse dollars achter de hand te hebben. Zorg er wel voor dat de biljetten niet beschadigd zijn en de dollarbiljetten na 2004 gedrukt zijn, anders worden ze niet geaccepteerd. De

grotere hotels, restaurants en winkels accepteren creditcards.

Openingstijden

Banken in Indonesië zijn op werkdagen doorgaans open van 8.00 tot 15.00, op zaterdag zijn slechts enkele vestigingen geopend tot 12.00 uur. Postkantoren zijn van maandag t/m donderdag tussen 8.00 tot 15.00 uur open, op vrijdag tot 11.00 uur en op zaterdag tot 14.00 uur.

Shoppern in Indonesië: De meeste winkels in Indonesië zijn open van 8.00 tot 21.00 uur. Sommige kleine zaken sluiten pas 's avonds laat. Veel winkels zijn ook op zondag open.

Fotografie

Wil je mensen fotograferen in Indonesië, vraag dan altijd eerst om toestemming (*permisi?*) of maak een gebaar waarmee je duidelijk maakt dat je iemand op de foto wilt zetten. Neem de tijd en maak contact, desnoods met handen en voeten. Laat ook het resultaat zien als je een foto hebt gemaakt met een digitale camera. Vraag toestemming als je (religieuze) ceremonies wilt fotograferen. Het is vaak geen probleem, al verwacht men soms een kleine donatie. Houd je in en rond tempels op de achtergrond, zodat mensen zich niet aan je storen. Gebruik van flitslicht is meestal verboden, zoals bij tempelfestivals op Bali. Maak geen foto's van badende mensen in de rivier. Dat ervaart men als een inbreuk op de privacy.

Het is verboden om strategische plaatsen als vliegvelden, militaire kampementen, bruggen, overheidsgebouwen, havens en dergelijke te fotograferen.

Veiligheid

In Indonesië kun je bijna overal veilig reizen. Zakkenrollen, tasjesroof en straatovervallen komen overal ter wereld voor, ook in de grote steden in Indonesië. Kleine criminelen zijn vooral actief in het gedrang op markten, in de bus en op bus- en treinstations. Wees hier alert.

Veilig reizen in Indonesië: Geld en belangrijke papieren kun je het beste in de kluis van je hotel bewaren. Waardevolle sieraden kun je beter niet meenemen op reis. Ben je onderweg draag je papieren, geld en passen dan op je lichaam, bijvoorbeeld in zakjes aan de binnenkant van je kleding of in een buidel onder je kleding. Stop niet al je geld en pasjes in je portemonnee zodat je niet alles kwijt bent als je zakken gerold worden. Mocht je onverhoopt bestolen worden, zorg dat je vooraf de app 'SOS op reis' gedownload hebt zodat je alle belangrijke telefoonnummers bij de hand hebt. Doe aangifte bij de politie, dat is nodig voor de verzekering.

Reisadviezen voor Indonesië: Actuele informatie over de veiligheid in Indonesië vind je op de website van het ministerie van Buitenlandse Zaken: www.nederlandwereldwijd.nl. Ook op de website van het [Belgische Ministerie van Buitenlandse Zaken](http://www.belgium.be/nl/indonesië) vind je nuttige reistips.

Tijdsverschil

Indonesië kent drie tijdzones. Op Java en Sumatra staat de klok in de winter zes uur voor op onze tijd. Op Kalimantan, Sulawesi en de Kleine Sunda Eilanden (inclusief Bali) zeven uur en op de Molukken en Papua Barat acht uur. In de zomertijd is het tijdsverschil met Indonesië een uur minder.

Reisdocumenten

Internationaal paspoort:

Wij adviseren je om op reis te gaan met een internationaal paspoort dat bij terugkeer van je reis nog minimaal zes maanden geldig is.

Visum:

Voor deze bestemming ontvang je bij aankomst in Indonesië een 'Visa on Arrival' voor een verblijf van maximaal 30 dagen. Het visum kost rond de € 35-, en moet ter plaatse cash betaald worden.

Als je afwijkend reist van de groepsreis raden wij je aan om je goed te laten informeren over of een 'Visum on Arrival' mogelijk is.

Onze partner Traveldocs helpt je graag verder en is telefonisch bereikbaar via +31 (0)23 2210004. Traveldocs is een gespecialiseerde visumdienst voor Nederland (voor Nederlandse paspoorthouders) en België (voor Belgische paspoorthouders).

Kijk op de website van Traveldocs voor meer informatie:

- Nederlandse reizigers bezoeken: [visum-legalisatie.nl/koningaap-nl](https://www.visum-legalisatie.nl/koningaap-nl)
- Belgische reizigers bezoeken: [visum-legalisatie.nl/koningaap-be](https://www.visum-legalisatie.nl/koningaap-be)

Reizigers die niet beschikken over de Nederlandse of Belgische nationaliteit, dienen zelf contact op te nemen met de betreffende ambassade(s) en hun eventuele visum te regelen.

Reizigers met meereizende kinderen onder de 18 jaar dienen zelf bij de betreffende ambassade te informeren naar eventuele aanvullende toelatingseisen.

Reisdocumenten

Internationaal paspoort

Wij adviseren je om op reis te gaan met een internationaal paspoort dat bij terugkeer van je reis nog minimaal zes maanden geldig is. Als je naar Indonesië reist moet je paspoort beschikken over tenminste 1 lege visumpagina. Een noodpaspoort is niet toegestaan.

Visum

Voor deze bestemming ontvang je bij aankomst in Indonesië een 'Visa on Arrival' voor een verblijf van maximaal 30 dagen. Het visum kost rond de 35 euro, en moet ter plaatse contant betaald worden.

Als je afwijkend reist van de groepsreis raden wij je aan om je goed te laten informeren over of een 'Visum on Arrival' mogelijk is. Onze partner Traveldocs helpt je graag verder en is telefonisch bereikbaar via +31 (0)23 22 100 04. Traveldocs is een gespecialiseerde visumdienst voor Nederland (voor Nederlandse paspoorthouders) en België (voor Belgische paspoorthouders).

Kijk op de website van Traveldocs voor meer informatie:

- Nederlandse reizigers bezoeken: [visum-legalisatie.nl/koningaap-nl/nl](https://www.visum-legalisatie.nl/koningaap-nl/nl)
- Belgische reizigers bezoeken: [visum-legalisatie.nl/koningaap-be/nl](https://www.visum-legalisatie.nl/koningaap-be/nl)

Reizigers die niet beschikken over de Nederlandse of Belgische nationaliteit, dienen zelf contact op te nemen met de betreffende ambassade(s) en hun eventuele visum te regelen.

Reizigers met meereizende kinderen onder de 18 jaar dienen zelf bij de betreffende ambassade te informeren naar eventuele aanvullende toelatingseisen.

Accommodatie en transport

Vervoer

De gebruikte vervoersmiddelen tijdens deze reis zijn zeer divers. Gedurende het grootste deel van de reis heb je een eigen bus ter beschikking. Verwacht tijdens deze reis geen luxe toeristenbussen, vooral op Sumbawa en Flores begeef je je van de gebaande paden. Op Bali, Lombok, Sumbawa en Flores hebben we de beschikking over een eigen (mini)bus met airconditioning.

Vanaf Denpasar vlieg je naar Flores. Voor de binnenlandse vlucht van Denpasar naar Ende geldt een maximum gewicht aan bagage van 20 kg (voor iedere kilo die je extra hebt, moet je ter plekke bijbetalen).

NB: Koning Aap heeft als uitgangspunt dat we ter plaatse - om milieuredenen - geen gebruik maken van binnenlandse vluchten. Toch vlieg je tijdens deze reis binnenlands van Bali naar Flores. In onze ogen is deze vlucht (bijna) niet te vermijden in een land zo groot en uitgestrekt als Indonesië. De huidige vlucht vervangen door vervoer over land en zee zou de reis meerdere dagen langer maken. Daarom kiezen we hier bij deze reis voor een binnenlandse vlucht.

In Labuan Bajo stap je op een eigen boot en vaar je twee dagen door de Komodo-archipel en door naar Bima op Sumbawa. Een heerlijk ontspannen cruise waarbij je een nacht aan boord slaapt. Het entreegeld, 'conservation fee', voor Komodo National Park betaal je ter plekke; het is namelijk zeer sterk onderhevig aan veranderingen. De rederij waarmee je vaart, heeft verschillende boten. De foto's die je ziet onder het tabblad 'Accommodaties' zijn onder voorbehoud; afhankelijk van welke boot door de rederij wordt ingezet. Let op: weersomstandigheden kunnen ertoe leiden dat de oversteek in een eigen boot niet mogelijk is. In die sporadische gevallen zal er gebruik worden gemaakt van de openbare ferry.

Voor de oversteek van Sumbawa Besar naar Lombok wordt gebruik gemaakt van de openbare ferry. We charteren prauwen voor de overtocht naar de Gili Eilanden. Vanaf de Gili Eilanden vaar je per speedboot naar Bali.

De transfers van en naar de luchthaven zijn inbegrepen bij de reissom. Indien je kiest voor het landarrangement, zijn de transfers van en naar de luchthaven niet inclusief.

Reisafstanden

Luchthaven Denpasar naar Sanur: 20 km / 1 uur

Sanur via Ende naar Moni: 90 km / 7 uur (inclusief vlucht, transfers en wachttijd)

Moni naar Riung: 180 km / 12 uur (inclusief bezoek Kelimutu)

Riung via Soa naar Bajawa: 120 km / 6 uur

Bajawa naar Ruteng: 145 km / 7 uur

Ruteng naar Labuan Bajo: 120 km / 5 uur

Sape naar Bima: 230 km / 6 uur

Bima naar Sumbawa Besar: 250 km / 10 uur

Sumbawa Besar naar Tetebatu: 150 km / 7 uur (inclusief vaartijd ferry)

Tetebatu naar Gili Eilanden: 75 km / 9 uur

Gili Eilanden naar Ubud: 4 uur (inclusief vaartijd)

Ubud naar luchthaven Denpasar: 46 km / 2 uur

NB: De genoemde 'kale' reisduur per dag is sterk afhankelijk van de verkeersdrukte, wegconditie en het weer. De tijd is dan ook uiteraard bij benadering.

NB: In uitzonderlijke gevallen vaart de 'fast boat' niet. We zijn dan genoodzaakt gebruik te maken van de reguliere ferry van Lombok naar Bali. Uiteraard ben je dan flink langer onderweg.

Accommodatie

Tijdens onze reizen door Bali, Flores, Komodo, Sumbawa en Lombok overnacht je afwisselend in redelijk comfortabele middenklasse hotels en eenvoudige guesthouses, op basis van logies met ontbijt. Je hebt dan een tweepersoonskamer, meestal met douche of *mandi*; (er is zelden warm water beschikbaar) en toilet op de kamer. Houd er echter rekening mee dat op het eiland Flores de accommodatie beperkt is en er daardoor op sommige plekken geen andere keuze is dan het eenvoudige hotel waar je verblijft, waar nou juist het sanitair niet meewerkt... Echter het vriendelijke personeel zal je altijd willen helpen om het probleem te verhelpen. Realiseer je dat deze reis 'off the beaten track' is.

Bij de selectie van de hotels letten we met name op de sfeer. De hotels of guesthouses zijn (indien mogelijk!) gesitueerd in het centrum van de plaats waar we verblijven. Op een aantal plekken is onze voorkeur voor hotels toch buiten het centrum vanwege de unieke locatie. Enkele hotels hebben airconditioning, in de overige hotels is waar nodig een fan aanwezig. De kamers hebben soms een veranda met een eigen zitje. De meeste hotels hanteren een 'check out' tijd van 12.00 uur 's middags.

Je overnacht één nacht op een eigen boot voor de kust van het eiland Komodo. Er is een kok aanwezig die je van de meest fantastische maaltijden voorziet. De volgende maaltijden zijn inbegrepen tijdens de boottocht: 1x ontbijt, 2x lunch en 1x diner. Een eigen lakenzak meenemen is niet nodig, maar de ervaring leert dat veel reizigers dit wel fijn vinden. Op de boot slaap je doorgaans in 4-persoonskajuiten. In elke kajuit staan dan 2 stapelbedden. Het sanitair is gedeeld.

Enkele van de geplande hotels hebben een zwembad; fijn om de tropische warmte van je af te spoelen! Dat geldt voor de accommodaties in Sanur, Sumbawa Besar, Gili Eilanden en Ubud. In uitzonderlijke gevallen kan het voorkomen dat er andere hotels zonder zwembad gebruikt moeten worden. Als dit zich voordoet zullen we proberen een passend alternatief te vinden. Uiteraard kan er op meer plaatsen gedurende deze reis gezwommen worden, het strand is vaak niet ver weg.

Wifi is voor veel reizigers prettig om via *social media* contact met het thuisfront te houden. Houd er rekening mee dat de kwaliteit en snelheid van de internetverbinding in Indonesië niet overal optimaal zijn. In de meeste hotels op de Soenda Eilanden is zelfs helemaal geen wifi beschikbaar. Eenmaal terug op Bali, beschikt je hotel in Ubud over wifi.

Deelnemers die zich individueel inschrijven delen een kamer met een andere deelnemer. We houden er uiteraard rekening mee dat je bij iemand op de kamer komt van hetzelfde geslacht. Het is mogelijk om, daar waar aanwezig, een eenpersoonskamer aan te vragen. Bij boeking kun je aangeven een eenpersoonskamer te willen gedurende de reis, uiteraard tegen meerkosten.

Op deze reis is het niet mogelijk een driepersoonskamer te boeken.

Zwaarte van de reis

Deze reis valt in categorie 3.

Vaak krijgen we de vraag of een reis 'zwaar' is. Dit vinden we een moeilijke vraag omdat iedereen een reis op een andere manier ervaart. In het algemeen kun je stellen dat iedereen met een goede lichamelijke en geestelijke conditie zonder problemen kan deelnemen aan onze reizen. Dit betekent bijvoorbeeld dat je altijd je eigen bagage naar je kamer kunt brengen, - ook als er geen lift is - of dat een uitgebreide stadswandeling voor je geen probleem is. Culturele verschillen respecteer je en je kunt goed omgaan met onverwachte gebeurtenissen. Op basis van onze ervaring en de terugkoppeling van onze reizigers en reisbegeleiders geven we voor iedere reis tevens een indicatie voor de ervaren zwaarte. Zo hopen we je te helpen om de reis te kiezen die bij je past zodat jij zelf - én ook je medereizigers! - optimaal kunnen genieten. Bij deze indeling houden we rekening met de gebruikte accommodatie, reisduur, hoogteverschillen, zwaarte van wandelingen & ruimte om zelf invulling te geven aan programma.

Het toerisme staat op de Sunda Eilanden hier en daar nog in de kinderschoenen. De gebruikte vervoersmiddelen tijdens deze reis zijn zeer divers. Gedurende het grootste deel van de reis heb je een eigen bus ter beschikking, maar verwacht tijdens deze reis geen luxe toeristenbussen. Om van het ene naar het andere eiland te komen maken we wisselend gebruik van een eigen boot (van Flores via Komodo naar Sumbawa, prauwen van Lombok naar de Gili Eilanden en een speedboot van de Gili's naar Bali) en de lokale openbare ferry (van Sumbawa naar Lombok). Ook maak je een binnenlandse vlucht van Bali naar Flores. Voor de reisduur tussen de verschillende plaatsen kun je kijken op het tabblad 'Meer reisinfo' onder het kopje 'Accommodatie en vervoer'. Je moet op de diverse bootstations en luchthavens regelmatig zelf sjouwen met je bagage; houd daar rekening mee (beter geen harde koffer meenemen)! Wees je er ook van bewust dat bijvoorbeeld het instappen in de diverse boten enige 'lenigheid' kost. Je hebt een goede conditie en een gezonde dosis flexibiliteit nodig voor een optimale beleving van deze reis. Je logeert in hotels of guesthouses die variëren van comfortabel tot erg eenvoudig. Je overnacht overwegend in kamers met meestal douche of mandi (er is zelden warm water beschikbaar) en toilet op de kamer. De hotel beschikken niet over een lift. Vergeet je zwemspullen niet; enkele van de op deze reis geplande hotels hebben een zwembad. Je verblijf is op basis van logies en ontbijt. De keuze in accommodatie op de Sunda Eilanden (en dan met name op Flores) is beperkt en er daardoor is er vaak geen andere keuze dan het eenvoudige hotel waar je verblijft, waar nou juist het sanitair niet meewerkt... Echter het vriendelijke personeel zal je altijd willen helpen om het probleem te verhelpen. Onder het tabblad 'Accommodaties' vind je een impressie van de geplande hotels voor deze reis.

Categorie 1: *Ontspannen reis, voor iedereen goed te doen. Korte reisafstanden, goede hotels, lichte wandelingen, reis met een laag tempo.*

Categorie 2: *Voor iedereen goed te doen. Soms wat langere reisafstanden. Goede hotels, soms avontuurlijke overnachting, eenvoudige wandelingen, reis in een gewoon tempo. Voldoende ruimte om ook zelf invulling te geven aan je reis door verblijf in grotere steden.*

Categorie 3: *Goed te doen voor iedereen die zich voorbereidt en zich flexibel opstelt. Er zitten zwaardere trajecten in de reis zoals langere reisafstanden (> 6 uur), treinreizen, wandelingen over ongebaande paden en/of ongelijke ondergrond, geringe hoogteverschillen en/of (meerdere) overnachtingen in eenvoudige accommodatie en/of je ervaart grote culturele verschillen. Soms minder ruimte om zelf zonder de overige deelnemers op pad te gaan (denk aan verblijf in wildpark).*

Categorie 4: *Redelijk stevige reis door lange reisafstanden, diverse zwaardere en/of meerdaagse wandelingen, hoogteverschillen, regelmatig eenvoudige accommodatie, minder ruimte voor eigen invulling omdat veel in groepsverband gedaan moet worden (verblijf in wildpark, reizen door ruige natuur).*

Categorie 5: *Zware reis die we alleen aanraden voor ervaren reizigers die beschikken over uitgebreide reiservaring en een zeer goede lichamelijke en geestelijke conditie hebben. Denk hierbij aan meerdaagse trektochten, reizen door ruig*

terrein, lange wandelafstanden per dag en/of grote hoogteverschillen.

Neem bij twijfel contact met ons op. Wij adviseren jou graag bij de keuze voor een passende reis.

Reisbegeleiding

Al onze groepsreizen worden ter plekke uitgevoerd door **Nederlandstalige of lokale Engelstalige reisbegeleiders**. Bij de vertrekkdatum van een reis wordt dit op onze website duidelijk vermeld.

Veel klanten vragen ons of er **veel verschil is tussen een reisbegeleider uit België/Nederland of een lokale Engelsprekende reisbegeleider**. Wij vinden dat er aan beide keuzes voor- en nadelen verbonden zijn en dat iedereen daarom zelf moet afwegen welke keuze voor hem/haar de beste is.

Een **Nederlandstalige reisbegeleider** is meestal opgegroeid in België of Nederland en maakt daarom deel uit van onze westerse cultuur. Met hen is het over het algemeen makkelijker communiceren tijdens de reis, zowel wat betreft de taal als de culturele achtergrond. Daardoor kan deze reisbegeleider het groepsproces makkelijker volgen en bijsturen waar nodig. Vaak hebben zij ook uitgebreid gereisd of gewoond op de bestemming en hebben dus veel kennis over de lokale gebruiken en delen dit graag met je. Ook is de Nederlandstalige reisbegeleider zich zeer bewust van het belang van duurzaam toerisme; ze stimuleren het bezoeken van kleinschalige lokale restaurants, beperken het gebruik van plastic en geven duurzame tips tijdens de reis.

Een **lokale Engelstalige reisbegeleider** is natuurlijk op de bestemming opgegroeid en 'ademt' daarom deze bestemming. Hij of zij is hierdoor de aangewezen persoon om je in te wijden in de lokale gebruiken en cultuur. Overal is hij/zij thuis en dit communiceert erg makkelijk met de lokalen. Zijn of haar Engels heeft vaak een accent waardoor de communicatie iets moeilijker kan verlopen dan met een Nederlandstalige reisbegeleider. Positief is dat zo lokaal werk gecreëerd wordt op de bestemming zodat de lokale economie meer profiteert van je bezoek. Tenslotte geldt vaak een korting op een reis met een lokale Engelstalige reisbegeleider omdat bijvoorbeeld geen intercontinentaal vliegticket voor hen betaald hoeft te worden en wij dit verrekenen in onze prijzen.

Koning Aap stelt **hoge eisen aan de reisbegeleiding**. Een goede reisbegeleider is van grote meerwaarde op de reis! Wij zijn dan ook trots op ons team van professionele reisbegeleiders. Het zijn stuk voor stuk enthousiastelingen die allemaal de **liefde voor 'hun' land(en) graag aan anderen over brengen**. Ruime reiservaring én ervaring in het omgaan met groepen en (bij voorkeur) actieve kennis van lokale gebruiken en de taal zijn bij ons belangrijke selectiecriteria bij de keuze voor onze reisbegeleiders. Voor onze nieuwe reisbegeleiders worden speciale trainingen georganiseerd om ze voor te bereiden op hun rol tijdens de reis. Tijdens deze trainingen krijgen ze ook lastige praktijksituaties voorgeschoteld en leren ze waar de Koning Aap reisformule voor staat.

Daarnaast worden er met regelmaat bijeenkomsten georganiseerd voor de Nederlandstalige reisbegeleiders om essentiële kennis en ervaring uit te wisselen met elkaar en met medewerkers op kantoor, zodat de reizen op allerlei vlakken verbeterd kunnen worden.

De **primaire taak van onze reisbegeleiding** is toezien op een goede logistiek van de reis (vervoer en accommodatie). Ook waakt de reisbegeleiding over het verloop van het programma en over de aandacht die elk onderdeel krijgt. De reisbegeleider organiseert ter plekke een scala aan facultatieve excursies. Daarnaast fungeert hij of zij natuurlijk als centrale vraagbaak. Onze medewerkers kunnen veel vertellen over het land en de plaatselijke gewoonten. Realiseer je wel: een reisbegeleider is geen wandelende encyclopedie. Hoe je uiteindelijk het land ervaart bepaal je zelf, neem dus altijd een goede reisgids mee.

Natuurlijk heeft een reisbegeleider ook niet alles in de hand. Soms is er sprake van overmacht: door overstromingen of aardverschuivingen is de weg versperd, de overheid heeft de treinkaartjes geconfisqueerd of het hotel heeft de kamers al weggegeven. Bij dit soort tegenslagen zal de reisbegeleider op zoek gaan naar een alternatief.

Ondanks alle voorbereidingen en inspanningen van de reisbegeleider kan het gebeuren dat de reis toch niet geheel naar je verwachting verloopt. De reisbegeleider hoort dit dan graag van je, zodat er **ter plekke** naar een oplossing gezocht kan worden.

Het functioneren van onze reisbegeleiders evalueren we na iedere reis aan de hand van door deelnemers **ingevulde evaluatieformulieren**. Zo hebben wij te allen tijde zicht op hoe onze mensen in het veld opereren!

Je reisbegeleider verwacht aan het einde van de reis een **fooi** als zij/hij het werk goed heeft gedaan. Ons advies voor deze fooi verschilt per land, kijk voor een indicatie in de landeninformatie van je reisbestemming.

Bewust op reis

Reizen is andere culturen leren kennen, lokale mensen ontmoeten en prachtige natuur zien. En dat willen we ook nog tot ver in de toekomst. Daarom houden wij bij onze reizen **rekening met milieu, mensen, natuur en cultuur**. Dit is niet alleen noodzakelijk maar ook nog eens heel leuk!

Local Impact Score

Voor elke reis streven we naar een minimale impact op het klimaat en een maximale positieve impact op de lokale omgeving. Om inzichtelijk te maken welk deel van onze uitgaven en de uitgaven van onze reizigers bij de lokale gemeenschap (accommodaties, restaurants en transport) terecht komt, hebben wij een Local Impact Score ontwikkeld.

De Local Impact Score bestaat uit twee elementen. Het eerste deel is opgebouwd uit een berekening van de vlucht, het landarrangement en het geschatte zakgeld. Het tweede deel is opgebouwd uit een waardensysteem van tien duurzaamheidscriteria waarvan wij vinden dat deze de lokale impact vergroten. Deze twee elementen samen vormen samen onze Local Impact score. Hoe hoger de score, hoe meer geld er in de lokale gemeenschap blijft. Lagere scores hebben uiteraard meer aandacht nodig in de toekomst. We doen er alles aan om een score waar mogelijk te verbeteren samen met onze lokale partners. We zullen de scores jaarlijks bijwerken en herzien.

De Local Impact Score van deze reis is: 61

Wil je meer lezen over de Local Impact Score of ben je benieuwd uit welke duurzaamheidscriteria de score is opgebouwd? Wij leggen je dit graag uit op [onze duurzaamheidspagina](#).

Bijkomende kosten en zakgeld

Zakgeld / Bijkomende kosten

Het door ons geadviseerde zakgeld is een minimum bedrag voor je maaltijden, drankjes, excursies, entreegelden, ter plaatse te betalen luchthavenbelastingen en fooien. Het bedrag dat je uiteindelijk uitgeeft hangt natuurlijk sterk af van je eigen uitgavepatroon, souvenirs zijn mede daarom niet inbegrepen.

Gezamenlijke uitgavenpot

Tijdens je reis kun je regelmatig gezamenlijk deelnemen aan excursies of (niet vantevoren betaalde) maaltijden. Ook zullen er hier en daar gemeenschappelijke fooien betaald worden. Om hiervoor niet elke keer apart te hoeven afrekenen wordt er een Gezamenlijke Uitgavenpot ingesteld. Aan het begin van de reis wordt door de reisbegeleider van iedereen geld ingezameld voor deze pot. Aan het eind van de reis volgt dan de afrekening, waarbij je geld terug kunt krijgen of bij moet betalen. Met deze uitgaven is rekening gehouden bij de hoogte van ons adviesbedrag voor het zakgeld.

De hoogte van deze Gezamenlijke Uitgavenpot voor deze reis bedraagt € 150,-.

Landarrangement

Het is ook mogelijk om van deze rondreis alleen het landarrangement te boeken. Je regelt dan zelf de internationale vluchten en de transfer bij aankomst en vertrek. Met de andere deelnemers maak je vervolgens de reis volgens programma. Zo heb je een optimale vrijheid om zelf je reis samen te stellen en de vlucht te kiezen die bij je reisplannen past.

Op het boekingsformulier kun je ook aangeven of we, tegen betaling, nog een extra overnachting bij aankomst moeten regelen. Ook de transfer bij aankomst kan Koning Aap op individuele basis voor je regelen.

Voor al onze reizen hebben we een minimum aantal deelnemers nodig. Houd hier rekening mee voordat je zelf tickets gaat reserveren.

Het is in alle gevallen je eigen verantwoordelijkheid om op tijd bij het beginpunt van de reis aanwezig te zijn. Daarnaast zijn wij niet verantwoordelijk voor sporadische wijzigingen in de vertrekkende data van onze groepsreizen.

Verzekeringen

Zoals in onze reisvoorwaarden vermeld staat, stellen we het afsluiten van een reisverzekering verplicht. Mocht je nog geen reisverzekering hebben afgesloten, dan ben je verplicht hier vóór vertrek alsnog voor te zorgen. Mocht er onverhoopt iets gebeuren tijdens de reis of voor aanvang van de reis, dan kan dit je veel geld kosten. Door het afsluiten van een verzekering voorkom je hoge kosten. Koning Aap werkt al jaren samen met de bekende reisverzekeraar Allianz Global Assistance. Zij hebben een speciaal pakket van reis- en annuleringsverzekeringen samengesteld dat aansluit op het avontuurlijk karakter van onze groepsreizen.

Je verzekeringen bij Koning Aap afsluiten: de voordelen

Hoewel het niet verplicht is om de verzekeringen bij Koning Aap af te sluiten, raden we dit wel aan. Omdat we goed op de hoogte zijn van de af te leggen reisroutes en ter plaatse beschikken over de medewerking van lokale agenten, zijn eventuele problemen makkelijker op te lossen wanneer de reisverzekering via Koning Aap is afgesloten. Een bijkomend voordeel is dat wanneer een reis onverhoopt niet door mocht gaan, de kosten van de afgesloten reis- en/of annuleringsverzekeringen geheel gerestitueerd worden.

Reis je met een reisgenoot?

Deelnemers die zich samen inschrijven op een reis raden we aan om een reisverzekering af te sluiten bij dezelfde verzekeringsmaatschappij. Bij een eventuele repatriëring van je reisgenoot voorkom je zo dat je als medereiziger (met een andere verzekering) geen toestemming krijgt om ook zonder kosten terug te keren.

Avontuurlijke excursies zijn op eigen risico

Met nadruk willen we er op wijzen dat reizigers die tijdens hun reis deel willen nemen aan avontuurlijke excursies (als raften, duiken, snorkelen, (bamboe)vlotvaren, kanoën, (water)skiën, (wind)surfen, parasailing, deltavliegen, parachutespringen, ballonvaren, bungee jumpen, canopy tour, canyoning, speleologie, mountain trekking, tokkelen, sandboarden, mountain biking, downhill biking en snowboarden) dit voor eigen risico doen en dat we hen dringend aanraden vooraf te controleren of hun reisverzekering deze activiteiten dekt.

Hoe sluit je een verzekering via ons af?

Dat is heel makkelijk! Bij het boeken van een reis, kun je in het boekingsformulier aangeven welke verzekering(en) je wilt bijboeken.

Overzicht verzekeringen

Voor meer informatie verwijzen we je door naar een pagina met meer uitleg over alle verzekeringsmogelijkheden.

- [Verzekeringspakketten voor reizigers uit Nederland](#)
- [Verzekeringspakketten voor reizigers uit België](#)

Veilig op reis

Wij zijn aangesloten bij de SGR en de ANVR. Voor jou als reiziger is dit een veilig gevoel, omdat je bij eventuele problemen altijd kunt terugvallen op deze organisaties.

Ook ons lidmaatschap van het Calamiteitenfonds geeft je de zekerheid dat, bij erkende calamiteiten die niet verzekerd zijn door je reisverzekering, extra kosten vergoed worden.

Veelgestelde vragen

Veelgestelde vragen over [Indonesië](#)

Landinformatie

Meer informatie over [Indonesië](#)

Verder nog belangrijk

We raden je aan om goed voorbereid op reis te gaan, lees daarom voldoende over je reisbestemming en vraag goed na welke vaccinaties en andere medicatie je nodig hebt. Hieronder volgen nog een paar belangrijke zaken.

Persoonsgegevens

Zorg dat je je persoons- en paspoortgegevens (als geslacht, geboortedatum, voornamen en achternaam zoals vermeld in je paspoort) correct invult, aangezien deze uiteraard nodig zijn voor het inboeken van je vluchten, eventuele treintickets of accommodatie. Check na ontvangst van je (digitale) boekingsbevestiging of deze gegevens correct staan vermeld. Je bent zelf verantwoordelijk voor het verstrekken van correcte gegevens. Met onjuiste gegevens loop je het risico niet toegelaten te worden op een vlucht of buitenlandse luchthaven.

Feedback

Hoewel wij veel aandacht besteden aan het goed uitvoeren van onze reizen is het mogelijk dat een deelnemer aanmerkingen heeft over de uitvoering van de reis. Om te bewerkstelligen dat deze aanmerkingen direct tijdens de reis naar tevredenheid opgelost kunnen worden, is de deelnemer verplicht de aanmerkingen per omgaande schriftelijk aan de reisbegeleiding mee te delen. Klachten die niet tijdens de reis schriftelijk aan de reisbegeleiding zijn meegedeeld, zullen door ons na afloop van de reis niet in behandeling worden genomen.

Aantal deelnemers

Mocht het gepubliceerde minimum aantal deelnemers niet gehaald worden, dan hebben wij de mogelijkheid om deze reis schriftelijk of mondeling te annuleren. Ook het uiteindelijk niet verkrijgen van de benodigde vliegtickets, kan leiden tot het annuleren van de reis. Wij verplichten ons dit uiterlijk drie weken voor vertrek aan de deelnemers mee te delen.

Adventure Specialists BV

Koning Aap maakt deel uit van een groep avontuurlijke reisorganisaties die vallen onder Adventure Specialists BV. Zij werken op diverse manieren samen om te zorgen dat de reiziger zo veel mogelijk waar krijgt voor zijn geld. Achter de schermen wordt er samengewerkt op het gebied van inkoop en afhandeling en voor de reiziger betekent het dat we de kans vergroten dat de reizen doorgang vinden doordat we belangstellenden naar elkaar kunnen doorverwijzen. In het enkele geval dat een reis wordt geannuleerd, gaan we eerst kijken of we de reiziger kunnen onderbrengen bij één van de andere reisorganisaties (Koning Aap Nederland, Koning Aap België, Shoestring).

Boek niet te laat

Wacht met het boeken van een reis niet te lang, omdat we een maand voor een reis vertrekt (en in sommige gevallen eerder) onze vliegtuigstoelen moeten retourneren aan de desbetreffende luchtvaartmaatschappij. Daarna zijn de stoelen 'op aanvraag'. Bovendien kan laat boeken afwijkende vluchtschema's met bijbehorende vluchttoeslagen, extra transfers en eenpersoonskamertoeslagen met zich meebrengen.

Laatste nieuws

In de uitgebreide reisbeschrijving vind je de meest actuele informatie over onze reizen. In de loop van het jaar kunnen echter veranderingen optreden waardoor mogelijk het dag-tot-dag-programma of het vluchtschema aangepast dient te worden. Uiteraard zoeken we dan altijd naar een zo goed mogelijk alternatief. Al deze veranderingen worden, zodra bekend, vermeld op onze website bij de betreffende reis onder 'Laatste Nieuws'. Indien de inhoud van de uitgebreide reisbeschrijving afwijkt van de informatie in onze algemene brochure, is de beschrijving op onze website bindend.

Verlenging van de reis

Mocht je je reis willen verlengen, dan kun je dit aangeven op je boekingsformulier. Voor het wijzigen van de vlucht ten opzichte van de groepsvlucht brengen we standaard € 50,- per boeking in rekening. Bij de verlenging van je reis kun je te maken hebben met extra kosten, zoals meerkosten voor de vlucht (door bijvoorbeeld een andere luchtvaartmaatschappij of boekingsklasse), het regelen van eigen transfer, extra hotelnachten etc. Wij nemen (na ontvangst van je boekingsformulier!) zo spoedig mogelijk contact met je op om de prijs met je te bespreken. Pas nadat je hiermee akkoord bent gegaan, wordt je boeking definitief.

Tenslotte

Onze rondreizen gaan door landen waar het klimaat en andere factoren kunnen zorgen voor problemen. Dit kan betekenen dat we soms moeten afwijken van het bovenstaande programma. Tussentijdse aanpassingen van dienstregelingen en prijzen van de luchtvaartmaatschappijen kunnen eveneens leiden tot gewijzigde vluchtdagen en reissommen. We doen ons uiterste best om eventuele veranderingen zo snel mogelijk door te geven en de gevolgen ervan zo beperkt mogelijk te houden, maar we zijn niet verantwoordelijk voor factoren die buiten onze macht liggen. Je kunt op onze website kijken voor eventuele wijzigingen.

Adres

Bezoekadres Koning Aap Nederland

Entrada 224 1114 AA Amsterdam - Duivendrecht

Email

info@koningaap.nl

Telefoon

020-7887700

In geval van uiterste nood - 24 uur bereikbaar

Uitsluitend voor noodgevallen kun je ons buiten kantooruren bereiken op +31 (0)20-788 77 00. Je kiest dan in het keuzemenu voor nummer 1. Je wordt dan direct doorverbonden met onze alarmcentrale.

Bij een noodgeval moet je denken aan een last-minute annulering (binnen 24 uur voor vertrek), (vlucht)vertraging of ziekenhuisopname.

Openingstijden

Ons kantoor is geopend op de volgende tijden:

Maandag t/m vrijdag van 10-16 uur

Afspraak met een landenspecialist

Wil je een afspraak maken met één van onze landenspecialisten, bel dan van tevoren voor een afspraak, zodat je er zeker van bent dat je de juiste persoon te spreken krijgt.

